Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

TER INFORMATIE
Aan
de minister

SG-Cluster

Persoonsgegevens

Datum
21 oktober 2024

Notanummer
2024-0000504444

Bijlagen
1. Beleidsreactie rapport hersteloperaties
2. Rapport 'In gesprek over herstel'

nota

Beleidsreactie op het rapport van de IBTD over de hersteloperaties

Aanleiding

Op 10 september jl. heeft u (minister) het rapport van de Inspecteur-Generaal van de IBTD, getiteld "Hersteloperaties: erkenning op papier, onbegrip in de praktijk", aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit rapport bespreekt de voortgang en knelpunten van de hersteloperaties rondom de kinderopvangtoeslag, de Fraude Signalering Voorziening (FSV), en box 3, en bevat daarbij aanbevelingen voor verbetering.

Beslispunten

- Bent u (stas FB en TD) akkoord met de voorliggende concept-beleidsreactie? Bij akkoord kunt u (stas FB en TD) de Kamerbrief ondertekenen.
- Bent u akkoord met het openbaar maken van de voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Kernpunten

- De specifieke hersteloperaties, zoals kinderopvangtoeslag, FSV en box 3, hebben elk hun eigen juridische en uitvoeringsdynamieken, wat betekent dat er geen standaardbenadering is voor alle gevallen.
- Het rapport van de IG biedt waardevolle inzichten over de lopende hersteloperaties en benadrukt de noodzaak voor verbeteringen in snelheid, maatwerk en persoonlijke benadering.
- De hersteloperaties zijn belangrijk voor het herstellen van vertrouwen tussen overheid en burger, waarbij financiële compensatie alleen niet voldoende is; erkenning van emotionele schade speelt ook een rol.
- De beleidsreactie benadrukt de complexe balans tussen rechtmatigheid, uitvoerbaarheid, maatwerk en snelheid, en belooft aandacht voor de menselijke maat in toekomstige hersteloperaties.
- De oplegnota ontvangt u (minister) ter informatie, gezien uw verantwoordelijkheid richting de Inspectie.

Toelichting

Inhoud rapport hersteloperaties

- Het rapport van de IG van de IBTD richt zich op de hersteloperaties die zijn ingesteld naar aanleiding van eerdere benadeling van burgers.
- Centraal staan de hersteloperaties voor de kinderopvangtoeslag, de Fraude Signalering Voorziening (FSV) en box 3.
- De IG benadrukt de noodzaak van snellere uitvoering, maatwerk voor de burger en een persoonlijke benadering.
- Er wordt onderstreept dat burgers niet alleen financiële compensatie verwachten, maar ook erkenning van de emotionele en materiële schade. Dit omvat niet alleen de financiële impact, maar ook de langdurige gevolgen voor hun mentale welzijn, sociale relaties en levenskwaliteit.
- De IG wijs daarnaast in het rapport op de unieke kenmerken van elke hersteloperatie, zoals de verschillende aard en omvang van de problemen waarmee burgers te maken hebben gehad. Dit vraagt om specifieke benaderingen en oplossingen die rekening houden met de individuele situaties van gedupeerden.

Inhoud van beleidsreactie

- In deze beleidsreactie wordt ingegaan op het rapport van de IG van de IBTD, dat zich richt op hersteloperaties voor benadeelde burgers.
- De algemene lessen die in het rapport naar voren komen, zoals de nadruk op maatwerk en de oproep tot het versnellen van processen, worden zoveel mogelijk meegenomen in de uitvoering van eventueel toekomstige hersteloperaties.
- Tegelijkertijd hebben de drie hersteloperaties die in het rapport worden besproken – kinderopvangtoeslag, FSV en box 3 – elk unieke kenmerken, juridische kaders en uitvoeringsdynamieken. Wat goed werkt in de ene hersteloperatie, is niet automatisch toepasbaar in een andere. Het blijft belangrijk om per hersteloperatie te kijken naar de specifieke omstandigheden
- Voor eventuele toekomstige hersteloperaties is er nog ruimte voor verbetering.
- Er wordt continu gewerkt aan het waarborgen van de menselijke maat in de uitvoering van hersteloperaties, met aandacht voor de specifieke behoeften van gedupeerden.
- In reactie op het signaal van de inspectie over de urgentie voor gedupeerden van de Kinderopvangtoeslag, blijven wij onze inspanningen richten op het prioriteren van herstel voor ouders en kinderen. In de kabinetsreactie van 10 oktober 2023 zijn wij reeds ingegaan op het door de inspectie afgegeven signaal en zetten wij ons in voor de daarin genoemde maatregelen.
- De hersteloperatie FSV is grotendeels afgerond, met een wetsvoorstel dat binnenkort naar de Kamer zal worden gestuurd om onterecht afgewezen aanvragen voor minnelijke schuldregelingen te herstellen. Er is continu gewerkt aan het integreren van het burgerperspectief in het beleid, met aandacht voor communicatie, begrijpelijkheid en toegankelijkheid.
- De hersteloperatie box 3 is grotendeels afgerond, maar er wordt nog aanvullend herstel geboden op basis van de recente arresten. Het nieuwe wetsvoorstel biedt belastingplichtigen de mogelijkheid om tegenbewijs te leveren, wat de complexiteit voor burgers kan verhogen. De balans tussen het loslaten van forfaitair rendement en de haalbaarheid voor burgers blijft een belangrijk aandachtspunt in deze hersteloperatie.

- Het rapport van de Inspectie heeft waardevolle inzichten opgeleverd over de verschillende perspectieven en aandachtspunten in de hersteloperaties rond de kinderopvangtoeslag, de Fraude Signalering Voorziening (FSV) en box 3. Deze bevindingen helpen om beter te begrijpen waar verbeteringen nodig zijn, zowel in de uitvoering van de huidige hersteloperaties als bij toekomstige trajecten.
- Tot slot wordt aangegeven dat de Kamer op de hoogte zal worden gehouden van de voortgang van de hersteloperaties en de implementatie van de aanbevelingen van de Inspectie.

Communicatie
Daar in de beleidsreactie geen nieuwe acties worden aangekondigd wordt geadviseerd voor de beleidsreactie, naast publicatie, geen actieve externe communicatie in te regelen

Politiek/bestuurlijke context
Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.